Analgesics drugs:

درد: یو ناخوشاینده حالت ده چي معمولا د نسجي افاتو سره یو ځای وي او ناروغ ته د تحمل وړ نه وي.

Classification of analgesics drugs:		
Norcotic(opiods)		Non Norcotic(NSAID)
Intermediat acting	Long acting	
Codiene	Alfentanyle	Ibuprofen
Propoxyphen	Fentanyle	Aspirine
Tramadol	Morphine	Mefenamic acid
	Heroin	Celcoxibe
	Oxycodon	Piroxicam

Opiods:

د درد ضد هغه درمل دي چي د مرکزي عصبي سیستم له خوا ډیر تاثیرات کوي همدارنګه د opiod د opium څخه اخستل شوي اصطلاح ده یعني هغه درمل چي د opium منشاء لري کوم چي د puppy په نوم نبات څخه لاسته راځي.

چي ددي درملو څخه یي morphine,heroine,Codiene

طبیعي منشاء لري او fentanyle,oxycodon and tramadol

یي مصنوعي دي.

Mechanisme of action:

دعمل میکانیزم یي ډیر پیچلی ده کوم چي په بدن کي د opiod

ریسپټري فعاله کوي.

دغه ریسپټري په مغز،حرام مغز او نورو نسجونو په حجراتو کي موجودي دي چي دری اصلي ډولونه لري

(mu,delta and kappa)

Ketabton.com

یعني دغه درمل د opiod agonist تاثیرات لري

همدارنګه CAMP غیري فعاله کوي چي په نتیجه کي یي ددوو سیګنالونو د انتقال مخنیوی کیږي.

همدارنګه دغه درمل په اعصابو کي د dopamine سطح هم لوړوي چي خوشحالي منځ ته راوړي.

Side effect:

① Respirotory depretion

Vomiting,Nausea

Sedation,Constipition,Dizzness,adication

Sexual dysfunction,Tolorence

Contra indication:

(c) ketabton.com: The Digital Library

-Respirotory depretion

-Sleep Apnea

-Pregnancy,Lactition

Asthma

-Head truma also injury

نوټ:که چیرته یوه امیدواره ښځه دغه درمل استعمال کړي په زیات امکان سره به یې ماشوم هم روږدی وي.

Non Steroidal anti inflammatory drugs(NSAID)

دغه درمل دمحیطي عصبي سیستم له خوا خپل تاثیرات کوي غیري مخدر د درد او التهاب ضد درمل دي.

د تاثیر میکانیزم:

د COX په نوم انزایم نـهیه کوي کوم چې د پروستا ګلاندین د تولید لامل کیږي او پروستا ګلاندین هغه مواد دي چې د درد،تبې او التهاب د منځ ته راتلو سبب ګرځي.

کله چي COX انزایم نـهیه شو نو په دې سره د پروستاګلاندین تولید هم کم کیږي چي پورتني اعراض منځ ته نه راځي.

Drugs:

Aspirin,Ibuprofine,Celcoxib,Declofenac,Naproxine

Mefenamic acid…

استطباب:

دغه درمل معمولا د درد او التهاب ضد لپاره استعمالیږي مګر اسپرین کوم چې انتي پلاتیلیت خاصیت لري دلوړ فشار ضد درملو په حیث هم استعمالیږي.

Side effect:

GI systeme issues

Kidney issues

Cardio vascular risk

Bleeding risk

Vomiting and Nausea

Contra indication:

Peptic ulcer

Gastritis

Bleeding and kidney issues

Pregnancy

(c) ketabton.com: The Digital Library

Anxiolytic and Hypnotics Drugs:

①Barbiturates

دغه درمل د مرکزي عصبي سیستم فعالیتونو کمولو لپاره استعمالیږي کوم چي سکون او خوب منځ ته راوړي او دویری نبنی کموي.

همدارنګه دغه درمل مخکي د بی هوشئ سعني انستزیا لپاره استعمالیدل چي د زیاتو جانبي عوارضو په درلودلو سره اوس زیات استعمال نه لري او ځای یې Benzodiazipene نیولی دی.

Barbiturates Drugs	
Phenobarbital	د اوږد مهالي بی خوبی او انستزیا لپاره استعمالیږي.
Pentobarbital	د اظطراب او بی خوبي لپاره استعمالیږي.
Secobarbital	د بی خوبي لپاره استعمالیږي.
Amobarbital	د اظطراب لپاره استعمالیږي.

دغه درمل د ډیرو زیاتو خطرونو درلودونکي دي چي زیات استعمال هم په همدې وجه باندې نه لري د اعتیاد،تنفسي بندښت او دمرکزي عصبي سیستم حاد کمزورتیا رامنځ ته کوونکي دي.

همدارنګه که لږ هم دخیل دوز څخه زیات استعمال شي د تنفسي خنډ او بلاخره د مرګ سبب ګرځي.

نوټ:نوموړي درمل باید هیڅکله د ډاکټر دمشوری څخه پرته استعمال نه شي.

②Benzodiazipenes

دغه درمل په مرکزي اعصبي سیستم کی په ځانګړیو receptor باندې اغیزه کوي (GABA-A) فعالیت زیاتوي چي کله هم ددې فعالیت شي نو داعصابو فعالیت ورو کیږي چي سکون او ارام منځ ته راځي او دویری نبنی په چټکی سره کمیږي او ناروغ یو خوبوړي حالت ته ځي.

مکر ددې درملو یو غټ زیان د اعتیاد منځ ته رواړل دي.

Benzodiazipenes Drugs		
Shourt acting (3-8h)	Intermediat acting (10-20h)	Long acting (3-10day)
Midazolam	Alprazolam	Chlordiazepoxide
Triazolam	Lorazepam	Clonazepam
	Oxazepam	Chlorazepam
		Furazepam

(c) ketabton.com: The Digital Library

او همدارنګه دغه درمل د حجراتو د hyperpolorizition باعث کيږي چي په نتيجه کي يي اکشن پوتنشل صورت نه نيسي او په دي توګه نوموړي درمل انحطاطي تاثيرات منځ ته راوړي.

نوټ:دغه درمل د پلاسنټا څخه هم تيريږي او د مور شيدو ته هم لار مومي.

Indication:

①Anxiety

②Skletle muscle spasm

③Sezures

④Sleep disorder

Side effect:

Drowsiness

په دي حالت کي ناروغ د نږدي خوب احساس کوي يعني نيم ويده نيم ويښ.

Confusion (د توجه کمښت او دفکر کولو ورتوب حالت دی)

Ataxia (دبدن دتوازن نشتوالی دعضلاتو ناهمغږي)

Amnesia (ياد فراموشي چي په دي حالت کي دناروغ حافظه درست کار نه کوي)

Contra indication:

①Acute Respirotory Failure

②Lior disease↓

دسترګو دید کمښت يا له لاسه ورکول

③Pregnancy and lactition

Anti Depressant Drugs

Classification of anti depressant drugs				
1	2	3	4	5
Selective serotonin Reuptake inhibitors (SSRI)	Serotonin And Norepinipren Reuptake Inhibitors (SNRI)	Atypical anti depressant drugs	Tricyclic Anti Depressant Drugs (TCA)	Mono Amino Oxidase (MAO)
Citalopram	Duloxetine	Trazodone	Amitrytyline	Selegeline
Escitalopram	Venlafaxine	Nefazodone	Nortryptyline	Tranylcypromine
Fluxetine	Disvenlafaxine	Mirtazapin	Amoxapine	Isocarboxyzide
Sertraline		Bupropion	Clomepramine	

(c) ketabton.com: The Digital Library

①(SSRI)

دغه درمل په مغزو کې د سیروټونین ددویم ځل جذب مخه نیسي چي په دې سره د سیروټونین کچه په دماغو کې لوړیږي.

سیروټونین یوه مهمه ماده یا هورمون دي چي دخوشحالي او ارام احساس منځ ته راوړي؛ نو په همدې وجه دخوشحالي احساس منځ ته راځي او د خفګان نښې کمیږي.

همدارنګه دغه درمل د MAO,TCA په څېر د زیاتو اړخیزو اغیزو درلودونکي نه دي.

ددې ګروپ درملو نیمه ژوند له 16-34 ساعتونو پوري دی مګر فلوکسیتن یې زیات عمر لري تقریبا پنځوس ساعته.

Indication:

•Depresion

•OCD

•Social anxiety

•Bulimia Nervosa

Side effect:

Agitation/ دنا ارامي زیاتوالی

Anxiety/ په لومړي سر کې دویرې زیاتوالی

Fatique/ خستګي

Weakness/ بې انرژي کیدل

Sweating/ خولې کول

Change in wight/ د وزن بدلون

Sleep disterbunes/ دخوب ګډوډي

Contra indication:

Mania

/دشدیدې خوشحالی زیاتوالی چي انسان لینوتوب ته هم بیولاي شي.

Severe renal also hepatic failure

②(SNRI)

ددې کورنی درمل په مغزو کې د سیروټونین او نور اپیي نپرین ددویم ځل جذب مخه نیسي چي نار اپیي نپرین د مثبتي انرژۍ او هو ښیارتیا لپاره مهمه ماده ده.

مګر دغه درمل هغو ناروغانو ته توصیه کیږي چي SSRI ته ځواب ونه وایي.

ددغو درملو نیمه ژوند په بدن کې یوولس ساعته دی.

Indication:

(c) ketabton.com: The Digital Library

•Major deresive disorder

•Panic disorder

•Chronic pain disorder

Side effect:

Constipition

Sedation

Insomnia

Sexual dysfunction

Dizzness

Nausea

Contra indication:

With MAO

Severe renal impirement

Severe liver disease

Pregnancy and lactition

③Atypical anti depressant drugs:

دغه درمل نظر SSRI او TCA ته کمزوري دي او همدارنګه ماشومانو ته نه توصیه کیږي همدارنګه د MAO سره یوځای دي نه توصیه کیږي چي

Drugs interection رامنځ ته کوي.

Indication:

•Major depresive disorder

Side effect:

Constipition

Dizzness

Dry mouth

Change in manstural cycle

Contra indication:

Children

(c) ketabton.com: The Digital Library

With MAO

Pregnancy and lactition

④TCA

دغه درمل هم د سیروتونین او نار ایپي نپرین ددویم ځل جذب مخه نیسي

مګر دنورو درملو په نسبت زیات جانبي عوارض لري چي زیات دي چي په همدې وجه باندې زیات استعمال نه لري او همدارنګه نور عصبي هورمونونه هم اغیزمن کوي.

Indication:

Mood elevation

یعني د ناروغ طبیعت ښه کوي همدارنګه فزیکي فعالیت زیاتوي او د CNS تنبیه کوونکي درمل دي.

همدارنګه په Depression/Bulimia/Panic attack

کې هم استعمالیږي.

Side effect:

Dry mouth

Constipition

Tachycardia

Blured uision

Contra indication:

Liver disease

Cardiac arthimia

Glucoma

Children

⑤(MAO)

دغه درمل په دماغو کې د Mono Amino Oxidase انزایم نهیه کوي نومړی انزایم د سیروتونین او نارایپی نپرین د اړیکو تجزیه کوونکی یا ماتوونکی دی.

چي ددې انزایم په نهیه کیدو سره نوموړي مواد په اعصابو کې دزیات وخت لپاره پاته کیږي او خوشحالي منځ ته راوړي.

Indication:

Severe depression

Side effect:

(c) ketabton.com: The Digital Library

Dry mouth,Constipition, Sweating

Impotence

Convulusion

Contra indication:

Liver and kidney disease

Mania

Pregnancy and lactition

Seizure disorder

دهغه حالت څخه عبارت دی چي پکې د مغزو فعالیت غیري عادي او ګډوډ کیږي کوم چي بدن بې اختیاره حرکتونه او نښې منځ ته راوړي.

دغه ناروغۍ په درې ډوله ده:

①Generalizid seizure

دغه ډول یې دبدن ټولې برخې اغیزمنې کوي چي ددې ډول یو ترټولو مشهور یې Tonic seizure دی چي پکې شخص دبدن ټکان،شونډې رپیدل،تنفس سختیدل او خپله هوښیارتیا له لاسه ورکوي.

②Focal seizure

دغه ډول یې ددماغو یوه برخه اغیزمنه کوي او هغه نښې چي څرګندیږي یواځې دلاس یا پښې پورې محدودیږي دغه ډول یې د تشنج په نوم هم یادیږي.

①Absence seizure

دغه ډول یې معمولا په ماشومانو کې پیښیږي چي پکې شخص د یوڅو ثانیو یا دقیقو لپاره خپله هوښیارتیا دلاسه ورکوي.

علتونه یې:

دماغي ټپونه کوم چي دحوادثو له امله رامنځ ته کیږي.

دماغي ناروغۍ(دمغزو دوینې جریان ګډوډي،دمغزو التهاب،تومور)

وراثت،دځینو درملو بې ځایه استعمال،داکسیجن کموالی او فزیکی او رواني فشارونه.

Seizure Drugs
Phenytion
Carbamazepine
Valproic acid

Prepared by: Nasratullah Hamdard

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library